

Arnika, Chlumova 17, 130 00 Praha 3, tel./fax: 222 781 471, <http://arnika.org>
 Kampaň Budoucnost bez jedů, <http://bezjedu.arnika.org>
 Vedoucí kampaně RNDr. Jindřich Petrlík, 603 582 984, jindrich.petrlik@arnika.org
 Tisková mluvčí Arniky Zora Kasiková, 606 727 942, zora.kasikova@arnika.org

Tabulky s žebříčky největších znečišťovatelů podle IRZ pro Jihomoravský kraj (hlášení za rok 2007)

V kolonce „Trend“ je vždy označeno, zda příslušná provozovna v porovnání s rokem 2006 úniky či přenosy škodlivých látek zvýšila či snížila. Pomlčka je u firem, které minulý rok neohlašovaly, vlnovka znamená přibližně stejný údaj jako v loňském roce. **Do součtů v tabulkách nejsou započtena množství látek odhlášených do IRZ pod hodnotou ohlašovacích prahů.**

Tabulka 1 – rakovinotvorné látky

Pořadí provozoven podle množství látek či jejich sloučenin klasifikovaných IARC (Mezinárodní agenturou pro výzkum rakoviny) jako **karcinogenní (1)** obsažených v celkových **únicích** do ovzduší, vody a půdy podle dat zveřejněných v Integrovaném registru znečišťování za rok 2007 (<http://www.irz.cz>). Do **skupiny 1** náležejí následující chemické látky anebo jejich sloučeniny ohlašované do IRZ: **arsen, azbest, benzen, ethylenoxid, formaldehyd, chrom, kadmium a vinylchlorid**. Látky ethylenoxid a azbest byly hlášeny pouze jako přenos v odpadech, proto se do této tabulky nepromítly. Pořadí v Jihomoravském kraji ovlivnily především úniky těžkých kovů (arsenu, kadmia a chromu) a úniky formaldehydu.

Pořadí	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	Brněnské vodárny a kanalizace	ČOV Brno v Modřicích	Modřice	263,6	-
2.	Kordárna, a.s.	Kordárna	Velká nad Veličkou	156,3	↑
3.	Vetropack Moravia Glass, a.s.	Vetropack Moravia Glass	Kyjov	130,0	↓
4.	ČEZ, a.s.	Elektrárna Hodonín	Hodonín	43,6	↑

Tabulka 2 – rakovinotvorné, možná či pravděpodobně rakovinotvorné

Pořadí provozoven podle množství látek či jejich sloučenin klasifikovaných IARC (Mezinárodní agenturou pro výzkum rakoviny) jako **karcinogenní (1), pravděpodobně (2A) a možná (2B) karcinogenní pro člověka** obsažených v celkových **únicích** do ovzduší, vody a půdy podle dat zveřejněných v Integrovaném registru znečišťování za rok 2007 (www.irz.cz). Do **skupiny 1** náležejí tyto chemické látky nebo jejich sloučeniny ohlašované do IRZ: **arsen, azbest, benzen, ethylenoxid, formaldehyd, chrom, kadmium a vinylchlorid**. Do **skupin 2A a 2B** náležejí tyto chemické látky nebo jejich sloučeniny hlášené do IRZ: **1,2,3,4,5,6-hexachlorcyklohexan (HCH), 1,2-dichlorethan (DCE), dichlordifenyltrichlorethan (DDT), dichlormethan (DCM), ethylbenzen, heptachlor, hexachlorbenzen (HCB), chloralkany (C10-13), chlordan, chlordecon, lindan, mirex, naftalen, nikl, olovo, polychlorované bifenyly (PCB), rtuť, styren, tetrachlorethylen, tetrachlormethan (TCM), toxafen, trichlorethylen a trichlormethan**.

Pořadí	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	JITONA a.s.	závod Rousínov	Rousínov	14892,0	↑
2.	Nová Mosilana, a.s.	Nová Mosilana	Brno	13200,0	-
3.	RIHO CZ, a.s.	RIHO CZ	Suchý	6736,0	↑
4.	Groz-Beckert Czech s.r.o.	Lužice	Lužice	5448,0	↑
5.	FenStar s.r.o.	FenStar	Hodějvice	3800,0	↓
6.	SK-PLAST spol. s r.o.	SK-PLAST	Brno	3600,0	-
7.	Vetropack Moravia Glass, a.s.	Vetropack Moravia Glass	Kyjov	2601,7	↑
8.	Gumotex, akciová společnost	GUMOTEX	Břeclav	2206,0	↓
9.	CHRÍŠTOF, spol. s r.o.	Prádelna čistírna	Vyškov	2201,0	↓
10.	GDP KORAL, s.r.o.	Laminátovna	Tišnov	1848,0	↑

Tabulka 3 – reprotoxické látky (bez oxidu uhelnatého)

Průmyslové provozy, které v Jihomoravském kraji v roce 2007 vypustily nejvíce **reprotoxických** látek (poškozujících rozmnožování), **kromě oxidu uhelnatého** Zařazení látek mezi **reprotoxické** vychází z hodnocení EPA státu Kalifornie¹ a z profilů látek uvedených na internetových stránkách Integrovaného registru znečišťování v roce 2006. Mezi reprotoxické jsme na základě zmíněných dokumentů zařadili následující látky: **1,2,3,4,5,6-hexachlorcyklohexan (HCH), arsen, benzen, benzo(g,h,i)perylen, dichlordifenyltrichlor-ethan (DDT), di-(2-ethyl hexyl) ftalát (DEHP), diuron, ethylenoxid, fluoranthen, hexachlorbenzen (HCB), chlordecon, chrom, kadmium, mirex, nonylfenol a nonylfenoethoxyláty, organické sloučeniny cínu, oxid uhelnatý (pozn.: zahrnutý až v tabulce č. 6), pentachlorbenzen, polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU), polychlorované bifenyly (PCB), polychlorované dioxiny + furany (PCDD/F), rtuť, simazin, toluen, toxafen, tributylcín a jeho sloučeniny, trifenylicín a sloučeniny a xyleny.**

Pořadí	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	Jihomoravská armaturka, s.r.o.	Jihomoravská armaturka.	Hodonín	444,0	↑
2.	Brněnské vodárny a kanalizace	ČOV Brno v Modřicích	Modřice	399,4	-
3.	Vetropack Moravia Glass, a.s.	Vetropack Moravia Glass	Kyjov	130,0	↓
4.	Českomoravský cement, a.s.	závod Mokrý	Mokrý	63,7	↑
5.	ČEZ, a.s.	Elektrárna Hodonín	Hodonín	54,4	↓

Tabulka 4 – oxid uhelnatý

Průmyslové provozy, které v Jihomoravském kraji v roce 2007 vypustily nejvíce **reprotoxického oxidu uhelnatého**.

Pořadí	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	Českomoravský cement, a.s.	závod Mokrý	Mokrý	1642918,0	~
2.	Feramo Metallum International, s.r.o.	Slévárna Feramo	Brno	514080,0	-

Tabulka 5 – mutagenní látky

Pořadí provozoven podle množství látek či jejich sloučenin klasifikovaných jako **mutagenní** obsažených v celkových únicích **do ovzduší, vody a půdy** podle dat zveřejněných v IRZ za rok 2007 (www.irz.cz). Zařazení látek mezi mutagenní vychází z profilů látek uvedených na internetových stránkách IRZ v roce 2008. Do skupiny mutagenních látek patří tyto chemické látky nebo jejich sloučeniny ohlašované do IRZ: **alachlor, anthracen, 1,,2-dichlorethan, diuron, ethylenoxid, fenoly, formaldehyd, mirex, polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU), trifluralin, trichlorethylen a vinylchlorid**. U ethylenoxidu byl hlášen do IRZ za rok 2007 pouze přenos v odpadech, proto se do této tabulky nepromítl. V případě anthracenu nebyly ohlášeny žádné úniky.

Pořadí	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	Jihomoravská armaturka, s.r.o.	Jihomoravská armaturka	Hodonín	444,0	↑
2.	Kordárna, a.s.	Kordárna	Velká Nad Veličkou	156,3	↑
3.	Brněnské vodárny a kanalizace	ČOV Brno v Modřicích	Modřice	13,0	-

Tabulka 6 – skleníkové plyny

Pořadí provozoven podle množství **skleníkových plynů** v přepočtu na jejich potenciál přispívat ke skleníkovému efektu v celkových únicích do ovzduší podle dat zveřejněných v IRZ za rok 2007 (<http://www.irz.cz>). Údaje jsou v tunách. Koeficienty přepočtu na potenciál přispívat ke skleníkovému efektu pro jednotlivé plyny jsou: pro oxid uhličitý = 1, pro oxid dusný = 310, pro metan = 21 a pro fluorid sírový = 22200. V případě Jihomoravského kraje se jednalo pouze o emise oxidu uhličitého.

Pořadí	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v tunách	Trend
1.	Českomoravský cement, a.s.	závod Mokrý	Mokrý	835382,0	↑
2.	ČEZ, a.s.	Elektrárna Hodonín	Hodonín	506991,7	↓
3.	Carmeuse Czech Republic, s.r.o.	závod Mokrý	Mokrý	221247,2	↑
4.	Teplárny Brno, a.s.	Teplárny Brno, Provoz Špitálka	Brno	160168,0	↓
5.	Teplárny Brno, a.s.	Teplárny Brno, Provoz Červený Mlýn	Brno	108583,0	↓

Tabulka 7 – plyny způsobující kyselá srážky

Tyto průmyslové provozy vypustily v roce 2007 v Jihomoravském kraji nejvíce plynů způsobujících kyselá srážky (*amoniaku, oxidů dusíku, oxidů síry, fluorovodíku a chlorovodíku*):

Pořadí	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v tunách	Trend
1.	ČEZ, a.s.	Elektrárna Hodonín	Hodonín	2667,1	~
2.	Vetropack Moravia Glass, a.s.	Vetropack Moravia Glass	Kyjov	602,1	↑
3.	Českomoravský cement, a.s.	závod Mokrá	Mokrá	599,2	↓
4.	RWE Transgas Net, s.r.o.	kompresní stanice Břeclav	Břeclav	192,7	~
5.	AGROPODNIK Hodonín, a.s.	Chov prasat Milotice	Milotice	176,2	↑
6.	Teplárny Brno, a.s.	Teplárny Brno a.s., Provoz Špitálka	Brno	139,2	↑
7.	Carmeuse Czech Republic, s.r.o.	závod Mokrá	Mokrá	134,4	↓
8.	AGROPODNIK Znojmo	Farma Ctidružice	Ctidružice	58,3	↓
9.	BONAGRO, a.s.	středisko ŽV Šlapanice	Šlapanice	53,0	↑
10.	AGROPODNIK Znojmo	Farma Strachotice	Strachotice	46,9	↓

Tabulka 8 – látky poškozující ozónovou vrstvu

Tento průmyslový provoz v Jihomoravském kraji vypustil jako jediný v roce 2007 nejvíce látek poškozujících ozónovou vrstvu:

Pořadí	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Látky v kg přepočtených na potenciál poškozování ozónosféry	Trend
1.	Moravské naftové doly, a.s.	Moravské naftové doly, a.s. - Zkušební laboratoř	Hodonín	2,4	↓

Tabulka 9 – látky nebezpečné pro vodní organismy

Tento průmyslový provoz vypustil v roce 2007 v Jihomoravském kraji do vody nejvíce **látek nebezpečných pro vodní organismy** (*1,1,2,2-tetrachlorethanu, arzenu, atrazinu, diuronu, endosulfanu, chlordanu, chlordeconu, chlorfenvinfosu, chlorpyrifosu, chromu, isodrin, isoproturon, kadmia, mirexu, naftalenu, niklu, nonylfenolu a nonylfenoethoxylátů, olova, organické sloučeniny cínu, rtuti, polyaromatických uhlovodíků, simazinu, toxafenu, tributylcínů a sloučenin, trifenylcínů a sloučenin, trifluralinu, zinku, mědi*, v případě těžkých kovů včetně jejich sloučenin).

Pořadí	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	Brněnské vodárny a kanalizace	ČOV Brno v Modřicích	Modřice	782,9	-

Tabulka 10 – perzistentní organické látky (POPs)

Tyto průmyslové provozy v roce 2006 vypustily anebo předaly jinam nejvíce **POPs**, jež vznikly jako vedlejší produkt jejich provozu, uvedených na seznamech **Stockholmské úmluvy a POPs protokolu ke Konvenci o dálkovém přenosu škodlivin v ovzduší** (*dioxinů, PCB, polyaromatických uhlovodíků, zkráceně PAU, a hexachlorbenzenu*), rozšířené o *hexachlorbutadien, pentachlorbenzen a organické sloučeniny cínu*, s výjimkou množství PCB a polybromovaných difenyléterů (PBDE) v odpadech, jež podle našeho odhadu nemusely vzniknout jako vedlejší produkt výroby v provozech. V pořadí se projevují v podstatě jen emise PAU a dioxinů a přenosy dioxinů v odpadech.

Poř.	Organizace	Provozovna	Lokalita	Množství v g	Trend
1.	Jihomoravská armaturka, s.r.o.	Jihomoravská armaturka	Hodonín	444000,0	↑
2.	Spalovna a kom. odpady Brno, a.s.	Spalovna směs. komunálního odpadu	Brno	3,8	↓
3.	Carmeuse Czech Republic, s.r.o.	závod Mokrá	Mokrá	0,1	-

Tabulka 11 – rtuť a její sloučeniny

Tyto průmyslové provozy v roce 2007 v Jihomoravském kraji vypustily v emisích do ovzduší a do vody nejvíce rtuť a jejích sloučenin:

Pořadí	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	Českomoravský cement, a.s.	závod Mokrá	Mokrá	63,7	↑
2.	Brněnské vodárny a kanalizace	ČOV Brno v Modřicích	Modřice	17,1	-
3.	ČEZ, a.s.	Elektrárna Hodonín	Hodonín	10,7	↓

Tabulka 12 – rtuť a její sloučeniny (v emisích a odpadech)

Průmyslové provozy, které v roce 2007 v Jihomoravském kraji vypustily anebo v odpadech předaly nejvíce rtuť a jejích sloučenin:

Pořadí	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	Spalovna a komunální odpady Brno, akciová společnost	Spalovna směsného komunálního odpadu	Brno	131,8	↑
2.	Českomoravský cement, a.s.	závod Mokrá	Mokrá	63,7	↑
3.	Teplárny Brno, a.s.	Teplárny Brno a.s., Provoz Špitálka	Brno	40,0	↓
4.	Brněnské vodárny a kanalizace	ČOV Brno v Modřicích	Modřice	39,1	↑
5.	Teplárny Brno, a.s.	Teplárny Brno, Provoz Brno - sever	Brno	20,0	-
6.	ČEZ, a.s.	Elektrárna Hodonín	Hodonín	10,7	↓

Tabulka 13 – styren

Pořadí provozoven v Jihomoravském kraji podle množství **styrenu** v celkových **únicích** do ovzduší podle dat zveřejněných v Integrovaném registru znečišťování za rok 2007 (<http://www.irz.cz>).

Pořadí	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látky v kg	Trend
1.	RIHO CZ, a.s.	RIHO CZ, a.s.	Suchý	6736,0	↑
2.	GDP KORAL, s.r.o.	Laminátovna	Tišnov	1848,0	↑
3.	JULI Motorenwerk, s.r.o.	JULI Motorenwerk	Moravany	419,0	↓
4.	MEGAPLAST, s.r.o.	Megaplast, s.r.o.	Bulhary	184,0	-
5.	KORDÁRNA, a.s.	KORDÁRNA, a.s.	Velká Nad Veličkou	124,8	↓

Tabulka 14 - formaldehyd

Tento průmyslový provoz v Jihomoravském kraji v roce 2007 vypustil do ovzduší nejvíce **formaldehydu**:

Pořadí	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	Kordárna, a.s.	Kordárna	Velká Nad Veličkou	156,3	↑

Tabulka 15 - kyanidy

Tento průmyslový provoz v Jihomoravském kraji v roce 2007 vypustil do vody nejvíce **kyanidů**:

Pořadí	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	Brněnské vodárny a kanalizace	ČOV Brno v Modřicích	Modřice	500,7	-

Tabulka 16 – polyaromatické uhlovodíky (PAU)

Tento průmyslový provoz v Jihomoravském kraji v roce 2007 vypustil do ovzduší nejvíce polyaromatických uhlovodíků (PAU):

Pořadí	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látky v kg	Trend
1.	Jihomoravská armaturka, s.r.o.	Jihomoravská armaturka	Hodonín	444,0	↑

Tabulka 17 - dioxiny

Tyto průmyslové provozy v Jihomoravském kraji v roce 2007 vypustily do ovzduší anebo předaly v odpadech jinam nejvíce **dioxinů**.

Pořadí	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v gramech TEQ
1.	Spalovna a komunální odpady Brno, a.s.	Spalovna směsného komunálního odpadu	Brno	3,80
2.	Carmeuse Czech Republic, s.r.o.	závod Mokrá	Mokrá	0,14

ⁱ State of California EPA - Office of Environmental Health Hazard Assessment 2006: Safe Drinking Water and Toxic Enforcement Act of 1986 - Chemicals Known to the State to Cause Cancer or Reproductive Toxicity, 29.IX.06. Proposition 65. Available at: http://www.oehha.ca.gov/prop65/prop65_list/Newlist.html#list